

Bài 10: Sự ra đời và phát triển của các vương quốc ở Đông Nam Á

Trả lời câu hỏi giữa bài Sử 6 Bài 10 (Cánh diều)

Câu hỏi 1 trang 50 Lịch Sử lớp 6 - Cánh diều: Dựa vào lược đồ hình 10.1, hãy xác định vị trí địa lí của Đông Nam Á.

Lời giải:

- Vị trí địa lí của Đông Nam Á:

+ Đông Nam Á: bao gồm 2 bộ phận: Đông Nam Á lục địa (bán đảo Trung - Ấn) và Đông Nam Á hải đảo (hàng vạn các đảo/ quần đảo trên Thái Bình Dương và Ấn Độ Dương).

+ Đông Nam Á nằm ở phía Đông Nam của châu Á.

+ Là cầu nối giữa 2 đại dương (Ấn Độ Dương và Thái Bình Dương) và 2 lục địa (lục địa Á - Âu và lục địa Ô-xtrây-li-a).

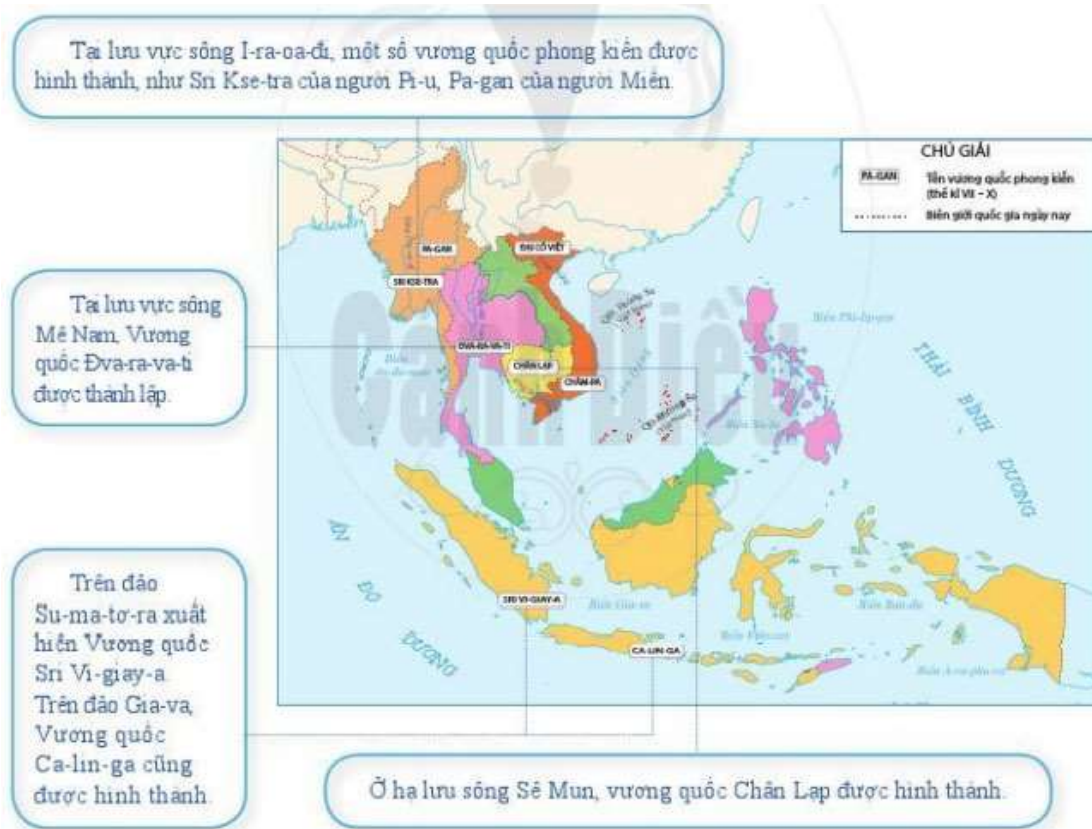
Câu hỏi 2 trang 50 Lịch Sử lớp 6 - Cánh diều: Dựa vào lược đồ hình 10.2, hãy trình bày quá trình xuất hiện của các vương quốc cổ ở Đông Nam Á

Lời giải:

- Từ thế kỉ VII TCN đến thế kỉ VII, nhiều vương quốc cổ đã hình thành ở Đông Nam Á:
- + Trên lãnh thổ Việt Nam ngày nay đã xuất hiện các nhà nước: Văn Lang, Âu Lạc; Vương quốc Phù Nam và Vương quốc Chămpa.
- + Tại lưu vực sông Mê Nam, người Môn đã thành lập Vương quốc Đvạ-ra-và-ti; Ha-ri-pun-giay-a.
- + Tại lưu vực sông I-ra-oa-di, người Môn thành lập các Vương quốc Tha-ton và Pê-gu; người Pi-u thành lập Vương quốc Sri Kse-tra.
- + Trên bán đảo Mã Lai xuất hiện các Vương quốc: Kê-đa; Tam-Bra-lin-ga; Tu-ma-sic.
- + Trên lãnh thổ In-đô-nê-xi-a ngày nay ra đời các Vương quốc Ma-lay0u; Ta-ru-ma, Can-tô-li.

Câu hỏi 3 trang 51 Lịch Sử lớp 6 - Cánh diều: Dựa vào lược đồ hình 10.3 và đọc thông tin, hãy cho biết từ thế kỉ VII đến thế kỉ X, các vương quốc phong kiến ở Đông Nam Á hình thành và phát triển như thế nào?

Lời giải:

- Từ thế kỉ VII đến thế kỉ X, một số vương quốc phong kiến ở khu vực Đông Nam Á đã hình thành và phát triển:
 - + Tại lưu vực sông I-ra-oa-đi, vương quốc Kse-tra của người Pi-u, Pa-gan của người Miên hình thành
 - + Tại lưu vực sông Mê Nam, vương quốc Đva-ra-va-ti thành lập
 - + Trên đảo Su-ma-tơ-ra xuất hiện vương quốc Vi-giay-a.
 - + Trên đảo Gia-va vương quốc Ca-lin-ga cũng được hình thành
 - + Ở hạ lưu sông Sê Mun, vương quốc Chên Lạp được hình thành.
- Bộ máy các nước được tổ chức quy củ, hệ thống và hoàn thiện.
- Các vương quốc lục địa có ưu thế phát triển nông nghiệp, các vương quốc hải đảo có ưu thế phát triển thương nghiệp, hải cảng...

Giải luyện tập & vận dụng Bài 10 Sử lớp 6 (Cánh diều)

Luyện tập 1 trang 52 Lịch Sử lớp 6 - Cánh diều: Trình bày sơ lược vị trí địa lí của khu vực Đông Nam Á. Với vị trí địa lí như vậy, các vương quốc ở Đông Nam Á đã chịu ảnh hưởng từ bên ngoài như thế nào trong quá trình ra đời và phát triển?

Lời giải:

** Vị trí địa lí của khu vực Đông Nam Á:*

- Đông Nam Á: bao gồm 2 bộ phận: Đông Nam Á lục địa (bán đảo Trung - Ấn) và Đông Nam Á hải đảo (hàng vạn các đảo/ quần đảo trên Thái Bình Dương và Ấn Độ Dương).

- Nằm ở phía Đông Nam của châu Á.

- Ấn ngữ ở vị trí ngã tư đường giao thông quốc tế: là cầu nối giữa 2 đại dương (Ấn Độ Dương và Thái Bình Dương) và 2 lục địa (lục địa Á – Âu và lục địa Ô-xtrây-li-a).

** Tác động của vị trí địa lí tới sự phát triển của các vương quốc ở Đông Nam Á:*

- **Thứ nhất**, tác động đến sự phát triển của lịch sử:

+ Địa hình Đông Nam Á bị chia cắt mạnh bởi núi đồi, cao nguyên, biển cả... => hạn chế khả năng tập hợp dân cư, hạn chế sự phát triển của kinh tế - xã hội. Do đó, các quốc gia thống nhất ở Đông Nam Á ra đời tương đối muộn so với các nơi khác và xu hướng cát cứ địa phương thường trở dậy khi chính quyền trung ương suy yếu.

+ Đông Nam Á có vị trí địa – chính trị quan trọng => các nước Đông Nam Á sớm bị các cường quốc bên ngoài nhòm ngó, đe dọa xâm lược; hiện nay, khu vực Đông Nam Á vẫn là khu vực cạnh tranh ảnh hưởng của nhiều cường quốc trên thế giới.

- **Thứ hai**, tác động đến sự phát triển của kinh tế:

+ Hầu hết các nước Đông Nam Á đều giáp biển, nên từ rất sớm, ở các nước Đông Nam Á, nghề buôn bán trên biển đã ra đời.

+ Đông Nam Á có vị trí chiến lược quan trọng, án ngữ trên nhiều tuyến đường giao thương quốc tế quan trọng => tạo điều kiện thuận lợi cho quá trình giao lưu kinh tế với quốc tế.

- **Thứ ba**, tác động đến sự phát triển của văn hóa: Đông Nam Á nằm ở ngã tư đường giao thông quốc tế, nên quá trình giao lưu, tiếp biến văn hóa ở Đông Nam Á diễn ra từ rất sớm và liên tục qua nhiều thế kỉ, góp phần làm phong phú văn hóa truyền thống Đông Nam Á.
Ví dụ:

- + Tiếp xúc, giao lưu với văn hóa Ấn Độ từ những thế kỉ tiếp giáp Công nguyên trở đi.
- + Tiếp xúc, giao lưu với văn hóa Trung Quốc từ những thế kỉ tiếp giáp Công nguyên (ảnh hưởng sâu đậm và tiêu biểu nhất là Việt Nam)
- + Tiếp xúc, giao lưu với Đạo Hồi và văn hóa Hồi giáo từ thế kỉ XI thông qua các thương nhân Arập và thương nhân Ấn Độ.
- + Tiếp xúc, giao lưu với văn hóa phương Tây từ thế kỉ XVI trở đi - gắn với việc mở rộng buôn bán Tây – Đông; sự truyền đạo của giáo sĩ phương Tây; sự xâm lược và đô hộ của thực dân phương Tây.

Luyện tập 2 trang 52 Lịch Sử lớp 6 - Cánh diều: Viết một đoạn mô tả về quá trình ra đời các vương quốc cổ ở Đông Nam Á, từ thế kỉ VII TCN đến thế kỉ VII dựa vào những từ khóa sau: nhiệt đới, lúa nước, đồ sắt, Ấn Độ, Trung Quốc, Đông Nam Á.

Lời giải:

- **Đông Nam Á** là một khu vực địa lí – lịch sử - văn hóa mang sắc thái riêng biệt. với địa hình đa dạng, khí hậu **nhiệt đới** ẩm gió mùa kèm theo mưa thuận lợi cho sự phát triển của cây **lúa nước**. Vào những thế kỉ tiếp giáp công nguyên, cư dân Đông Nam Á đã sử dụng phổ biến **đồ sắt**, kinh tế nông nghiệp phát triển. Đồng thời, chịu ảnh hưởng của văn hóa **Ấn Độ, Trung Quốc**, nhiều vương quốc cổ đã xuất hiện ở khu vực này, ví dụ:

- + Trên lãnh thổ Việt Nam ngày nay đã xuất hiện các nhà nước: Văn Lang, Âu Lạc; Vương quốc Phù Nam và Vương quốc Chăm - Pa.
- + Tại lưu vực sông Mê Nam, người Môn đã thành lập Vương quốc Đva-ra-va-ti; Ha-ri-pun-giay-a.
- + Tại lưu vực sông I-ra-oa-di, người Môn thành lập các Vương quốc Tha-ton và Pê-gu; người Pi-u thành lập Vương quốc Sri Kse-tra.
- + Trên bán đảo Mã Lai xuất hiện các Vương quốc: Kê-đa; Tam-Bra-lin-ga; Tu-ma-sic.
- + Trên lãnh thổ In-đô-nê-xi-a ngày nay ra đời các Vương quốc Ma-lay0u; Ta-ru-ma, Can-tô-li.

Luyện tập 3 trang 52 Lịch Sử lớp 6 - Cánh diều: Ghép tên vương quốc ở Đông Nam Á với tên địa danh ra đời ở cột tương ứng trong bảng dưới đây:

Tên các vương quốc ở Đông Nam Á	Tên địa danh ra đời của các vương quốc ở Đông Nam Á
Phù Nam	Bán đảo Mã Lai
Chăm-pa	Lưu vực sông I-ra-oa-đi

Đva-ra-va-ti	Hạ lưu sông Mê Công
Tha-ton	In-đô-nê-xi-a
Kê-đa	Mê Nam
Ma-lay-u	Miền Trung Việt Nam

Gợi ý trả lời:

- Phù Nam - Hạ lưu sông Mê Công
- Chăm Pa - Miền trung Việt Nam
- Đva-ra-va-ti - Mê Nam
- Tha-ton - Lưu vực sông I-ra-oa-đi
- Kê-đa - Bán đảo Mã Lai
- Ma-lay-u - In-đô-nê-xi-a

Vận dụng 1 trang 52 Lịch Sử lớp 6 - Cảnh điều: Suu tầm tư liệu về sự hình thành và phát triển của một vương quốc ở Đông Nam Á từ thế kỉ VII TCN đến thế kỉ X để giới thiệu cho các bạn.

Lời giải:

Giới thiệu Vương quốc Phù Nam

- Trên cơ sở văn hóa Óc Eo và sự ảnh hưởng của văn hóa Ấn Độ, khoảng thế kỉ I, Vương quốc cổ Phù Nam được thành lập, có phạm vi lãnh thổ chủ yếu thuộc Nam Bộ Việt Nam hiện nay.
- Từ thế kỉ III đến thế kỉ V, Phù Nam trở thành một trong những đế chế mạnh nhất trong khu vực Đông Nam Á.
- Cư dân Phù Nam sản xuất nông nghiệp, kết hợp với nghề thủ công, đánh cá và buôn bán. Ngoại thương trên biển rất phát triển.
- Tập quán phổ biến của cư dân Phù Nam là ở nhà sàn. Phật giáo và Ấn Độ giáo được sùng tín. Nghệ thuật ca, múa nhạc phát triển. Xã hội có sự phân hóa giàu – nghèo thành các tầng lớp quý tộc, bình dân và nô lệ.
- Cuối thế kỉ VI, Phù Nam suy yếu, bị Chân Lạp thôn tính.